

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 410.003.06.2017

P.17.092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P.17.092 – Wykonywanie zadań zleconych z zakresu rejestracji osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej i ich ewidencji.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Jarosław Tarasewicz, upoważnienie do kontroli nr LSZ/40/2017 z dnia 21.02.2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Białogard
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Bagiński, Burmistrz Białogardu ¹ od dnia 30 listopada 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości², wykonywanie przez Burmistrza w latach 2015 – 2016 zadań związanych z rejestracją osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej i założenia ewidencji wojskowej, a także wykonywanie w ramach kwalifikacji czynności wynikających z ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej³.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Burmistrz, co roku na podstawie danych osobowych uzyskanych z systemu ewidencji ludności, przeprowadzał rejestrację kobiet i mężczyzn na potrzeby kwalifikacji oraz ewidencji wojskowej. Odpowiednie dane ujmowano w rejestrach osób objętych rejestracją oraz w listach osób podlegających wezwaniu do kwalifikacji wojskowej. Egzemplarz rejestru każdorazowo przekazywano właściwemu wojskowemu komendantowi uzupełnień. W latach 2015 i 2016 zapewniono planowe stawiennictwo do kwalifikacji wojskowej, z czego stawiło się odpowiednio: 70,17%, 75,77% osób podlegających temu obowiązkowi. Realizowane zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące powszechnego obowiązku obrony finansowane były zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi.

Rejestry osób na potrzeby założenia ewidencji i kwalifikacji wojskowej oraz wykaz osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony były sporządzane zgodnie z obowiązującymi wzorami.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nierzetelnego prowadzenia rejestrów oraz list stawiennictwa osób do kwalifikacji wojskowej. Nie podejmowano wszystkich przewidzianych prawem działań wobec osób, które nie stawiły się do kwalifikacji i nie uzyskały zezwolenia wojskowego komendanta uzupełnień na wyjazd i pobyt za granicą. Na żadną z tych osób nie nałożono grzywny w celu przymuszenia w trybie

¹ Dalej „Burmistrz”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1534, ze zm., dalej: „ustawa”.

przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Było to niezgodne z art. 32 ust. 10 ustawy. W stosunku do osób uchylających od obowiązku stawienia się do kwalifikacji (wobec których zarządzono, co najmniej dwukrotne przymusowe doprowadzenia), nie składano zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, mimo że zgodnie z art. 224 pkt 1 i 6 ustawy czyn ten zagrożony jest karą grzywny albo karą ograniczenia wolności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przeprowadzanie rejestracji i kwalifikacji wojskowej.

1.1. Rejestracja na potrzeby założenia ewidencji wojskowej i kwalifikacji wojskowej

Zadania związane między innymi z udziałem w przygotowaniu i przeprowadzeniu kwalifikacji wojskowej wg regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta Białogard realizował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (dalej: WBZK)⁴.

(dowód: akta kontroli str. 5 – 12)

Rejestr osób objętych rejestracją na potrzeby kwalifikacji wojskowej Burmistrz sporządzał przy udziale pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu (dalej: WSO)⁵. Niezbędne do prowadzenia rejestru dane osób, które ukończyły lub ukończą do 31 grudnia danego roku 18 lat, naczelnik WSO czerpał z elektronicznego systemu ewidencyjnego ludności⁶ użytkowanego w WSO i na jego podstawie sporządzał rejestr mężczyzn/kobiet objętych rejestracją w danym roku, który następnie udostępniał inspektorowi WBZK.

(dowód: akta kontroli str. 21-33,293,333-344)

W latach 2014-2016 rejestry w postaci wydruku sporządzono w dwóch egzemplarzach oddzielnie dla każdego rocznika mężczyzn i każdego rocznika kobiet, w formie określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji osób na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej oraz założenia ewidencji wojskowej⁷. Wydruki rejestrów mężczyzn i kobiet objętych rejestracją na potrzeby kwalifikacji wojskowej w latach 2015 – 2016 r. opatrzone zostały pieczęcią Urzędu Miasta Białogard i podpisem Burmistrza z datą. Rejestr sporządzono również w postaci elektronicznej, a jego forma odpowiadała rejestrowi w postaci wydruku.

(dowód: akta kontroli str. 44-113,293-294)

WSO pismami z dnia 23 grudnia 2014 r. i 15 grudnia 2015 r. i przekazał WBZK w formie papierowej po dwa egzemplarze rejestrów kobiet i mężczyzn urodzonych odpowiednio w 1996 r. i 1997 r. objętych rejestracją do kwalifikacji wojskowej. Zakres danych osób ujętych w rejestrach obejmował: imię i nazwisko, nazwisko rodowe, imiona i nazwisko rodowe rodziców, datę i miejsce urodzenia, nr PESEL, adres i datę zameldowania na pobyt stały.

Sporządzone na potrzeby kwalifikacji w latach 2015 i 2016 rejestry mężczyzn obejmowały odpowiednio:

⁴ Do zakresu działania WBZK należało m.in. realizacja zadań w zakresie zadań obronnych, w tym organizowanie i przeprowadzanie kwalifikacji wojskowej (§14 ust.4 pkt 7 reg. organizacyjnego urzędu miasta).

⁵ Zgodnie z zarządzeniem Nr 1/15/2014 Burmistrza Białogardu z dnia 29 lipca 2014 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego do zakresu działania WSO należało m.in. realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności, w tym prowadzenie ewidencji ludności, informowanie wojskowych komend uzupełnień o zmianach w ewidencji ludności (§24 ust.1 pkt 4 reg. organizacyjnego).

⁶ SELWIN.

⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 991, dalej: „rozporządzenie o rejestracji”.

- mężczyzn urodzonych w 1996 r. - na 130 osób ujętych w rejestrze, w przypadku 12 osób, wskazano adresy zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące,
- kobiet urodzonych w 1996 r. - na 120 osób ujętych w rejestrze, w przypadku 10, wskazano adresy zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące. W tym w przypadku 4 kobiet wskazano adresy zameldowania na pobyt stały i czasowy trwający ponad 3 miesiące (w okresie od daty urodzenia do sporządzenia rejestru),
- mężczyzn urodzonych w 1997 r. - na 146 osób ujętych w rejestrze, w przypadku 10, wskazano adresy zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące,
- kobiet urodzonych w 1997 r. - na 129 osób ujętych w rejestrze, w przypadku 8, wskazano adresy zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące,
W rejestrach nie odnotowano dat ujęcia osoby w rejestrze. W rejestrach na potrzeby kwalifikacji w 2015 i 2016 r. ujęto wszystkie osoby z roczników 1996 i 1997.
(dowód: akta kontroli str. 41-43,44-113,293-294)

W poszczególnych latach 2015 – 2016 rejestry kobiet i mężczyzn sporządzano w terminie do dnia 5 stycznia danego roku. Czynności zameldowania na pobyt stały lub czasowy trwający ponad trzy miesiące albo wymeldowania z takiego pobytu, wykonywane przez urzędnika WSO, powodowały automatycznie aktualizację w bazie danych elektronicznego systemu ewidencyjnego ludności użytkowanego w WSO, z której sporządzano rejestry. W WSO prowadzono również ewidencję ludności, dlatego nie zachodziła potrzeba przekazywania danych osób, (które do 30 listopada danego roku ukończyły 18 lat), do osoby na stanowisku wykonującym czynności rejestracyjne, gdyż pracownik ten miał upoważnienie oraz stały i nieograniczony dostęp do aktualnych danych niezbędnych do sporządzenia rejestru.

(dowód: akta kontroli str. 21-33,41-43,293-295)

Zgodnie z § 4 ust. 2 i wzorem stanowiącym zał. 2 do rozporządzenia o rejestracji, Naczelnik Wydziału zawiadamiał urzędy właściwe ze względu na miejsce pobytu stałego danej osoby, o wpisaniu jej do rejestru pod określoną pozycją.

(dowód: akta kontroli str. 114-130,182-198,293-295)

Burmistrz przekazał Komendantowi Wojskowej Komendy Uzupełnień w Kołobrzegu (dalej: WKU) egzemplarz rejestru osób objętych rejestracją kolejno: 29.12.2014 r. i 16.12.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 40-42)

W latach 2015 – 2016, w terminie do dnia 20 stycznia danego roku⁸ Burmistrz przekazywał Wojewodzie Zachodniopomorskiemu (dalej: Wojewoda) informacje o liczbie mężczyzn i kobiet wpisanych do rejestru. W informacjach podawano oddzielnie liczbę kobiet i mężczyzn z danego rocznika wpisanych do rejestru.

(dowód: akta kontroli str. 220-226,294)

1.2. Przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej.

Burmistrz sporządzał listy stawiennictwa osób do kwalifikacji wojskowej (dalej: listy) w 2015 i 2016 r. w dwóch egzemplarzach, na podstawie: rejestru osób objętych rejestracją, wykazu osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony oraz w 2016 r. imiennego zestawienia osób, otrzymanego od Komendanta WKU (dane dotyczące 1 kobiety). Forma list odpowiadała wzorowi określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych

⁸ Pisma do Wojewody kolejno: BZK 5570.9.2015 z dn. 19.01.2015 r. wysłane fax w dn. 20.01.2015 r. i pocztą w dn. 23.01.2015 r., BZK 5570.17.2015 z dn. 22.12.2015 r. wysłane w formie elektronicznej (portal epuap) w dniu 22.12.2015 r.

i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej⁹. Listy sporządzone w latach objętych kontrolą nie zostały opatrzone pieczęcią nagłówkową organu gminy tj. Burmistrza tylko Urzędu Miasta, ponadto nie zostały opatrzone datą podpisania przez Burmistrza, a jedynie datą ich sporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 44-68,69-113,131-154,154-181,199-219,295)

Ogłoszenie terminu kwalifikacji wojskowej przypadało odpowiednio na dzień 16 stycznia 2015 r. i 15 stycznia 2016 r. Listy zostały sporządzone przed dniem ogłoszenia terminu kwalifikacji odpowiednio w dniu 9 stycznia 2015 r. i 5 stycznia 2016 r. i przekazane Powiatowej Komisji Lekarskiej (dalej PKL) za pośrednictwem inspektora ds. zarządzania kryzysowego i spraw obronnych Starostwa Powiatowego w Białogardzie (dalej Starostwa) odpowiednio w dniu 14 lutego 2015 r. i 4 lutego 2016 r. (brak pism przekazujących listy. Na egzemplarzach list znajdował się stempel imienny ww. inspektora Starostwa z podpisem i datą). Listy stawiennictwa w latach 2015 – 2016 obejmowały odpowiednio 130 i 146 osób. Lista stawiennictwa kobiet w 2016 r. zawierała 1 osobę. Komendant WKU nie przekazywał Burmistrzowi imiennego zestawienia osób podlegających wezwaniu do kwalifikacji, które stawały już do kwalifikacji i ubiegały się o zmianę kategorii wojskowej. Burmistrz wzywał mężczyzn i kobiety do stawienia się do kwalifikacji wojskowej zapewniając planowe stawiennictwo tych osób. Wezwania¹⁰ doręczano osobom, co najmniej 7 dni przed wyznaczonym terminem kwalifikacji. Treść wezwań było zgodna ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie kwalifikacji.

(dowód: akta kontroli str. 233-252,259,265,267,275,277,281,283,288,295)

W badanym okresie terminy wezwań do kwalifikacji były zgodne z terminami kwalifikacji wojskowych prowadzonych na obszarze Miasta Białogard, wyszczególnionych w obwieszczenia Wojewody tj. odpowiednio 23 – 26 lutego 2015 r. i 7 – 23 marca 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 231,232,283-288,290,296)

Wezwania do kwalifikacji wojskowej opatrywano pieczęcią nagłówkową, datą i podpisem Burmistrza.

(dowód: akta kontroli str. 231-232,290)

Osobom wzywanych w badanym okresie do kwalifikacji wojskowej wyznaczano stawiennictwo na godzinę – 8.⁰⁰. W obwieszczeniach Wojewody nie wskazywano godziny rozpoczęcia kwalifikacji.

(dowód: akta kontroli str. 231,232,290,296)

Burmistrz Białogardu upoważnił w badanym okresie 2015 – 2016 pisemnie podinspektora WBZK Urzędu do wykonywania w jego imieniu zadań związanych z wzywaniem do stawienia się do kwalifikacji wojskowej, prowadzeniem listy stawiennictwa i sprawdzaniem tożsamości osób stawiających do kwalifikacji (w 2015 r.) oraz do sprawdzania tożsamości, prowadzenie list stawiennictwa oraz wypłacania kosztów stawiennictwa wezwanym do kwalifikacji (w 2016 r.).

(dowód: akta kontroli str. 229-230,296)

Burmistrz prowadził w formie elektronicznej i papierowej wykaz osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony, o którym mowa w § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji, zakładany dla każdego roku na początku roku po kwalifikacji wojskowej, do którego wpisywano osoby z rocznika podstawowego, następnie wykaz był drukowany i aktualizowany w sposób ciągły przez cały rok i zamykany w dniu 31 grudnia. Wykazy w badanym

⁹ Dz.U. Nr 202, poz. 1566 ze zm., dalej: „rozporządzenie w sprawie kwalifikacji”.

¹⁰ 100 zbadanych wezwań do stawienia się do kwalifikacji, po 50 w każdym z badanych lat).

okresie 2015 – 2016 obejmowały odpowiednio 66 i 56 mężczyzn. Wykazy prowadzone były w formie ciągłej w układzie tabelarycznym i zawierały m.in. informacje na temat wyznaczonej i faktycznej daty stawienia się do kwalifikacji, przyczyn niezgłoszenia się do kwalifikacji oraz podstawy do skreślenia z wykazu. Osoby, które nie stawiały się do kwalifikacji w danym roku i nie zostały wykreślone były przenoszone do wykazu na rok kolejny.

Burmistrz, w badanym okresie nie przekazywał do PKL i WKU informacji w sprawie stawiennictwa na kwalifikację odpowiednich roczników i poczynionych przez upoważnionego przez Burmistrza pracownika ustaleń w sprawie przyczyn niestawienia się osób objętych kwalifikacją oraz miejsca ich pobytu. W dokumentacji Urzędu brak dokumentów wskazujących, że przewodniczący PKL oraz przedstawiciel WKU wymagali przekazywania niniejszych ustaleń na piśmie.

Wyniki ustaleń przyczyn niestawienia się osób i miejsc ich pobytu przesłano w formie pisemnej WKU w trakcie kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 199-219,296,329-330)

Podinspektor ds. bezpieczeństwa i obrony cywilnej WBZK sporządzał wykaz osób wymeldowanych, nieujętych w wykazie osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony. Wykaz prowadzono w formie ciągłej w układzie tabelarycznym i zawierał m.in. informacje na temat wyznaczonej, przyczyn niezgłoszenia się do kwalifikacji oraz podejmowane przez organ działania.

(dowód: akta kontroli str.219,296)

Burmistrz, zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji, wykreślał z wykazu osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku osoby, które stawiały się w kolejnych latach do kwalifikacji wojskowej oraz - po dniu 31 grudnia danego roku kalendarzowego - osoby podlegające obowiązkowi kwalifikacji, które ukończyły w tym roku 24 lata. W okresie lat 2012 – 2015 z ww. wykazu wykreślono 43 osoby Burmistrz zawiadamiał Komendanta WKU o osobach, które nie stawiały się do kwalifikacji do końca roku, w którym ukończyły 24 lata.

dowód: akta kontroli str. 199-219,297,322,323)

W związku z ujawnionymi przypadkami niestawienia się do kwalifikacji wojskowej bez uzasadnionej przyczyny, zgodnie z art. 32 ust. 10 ustawy, Burmistrz w latach 2015 – 2016 kierował pisma do Policji, w których zarządzał doprowadzenie osób, uchylających się od stawiennictwa w wyznaczonym miejscu i czasie do kwalifikacji. W przypadku stwierdzenia, że osoba wzywana do kwalifikacji nie mieszka pod adresem stałego zameldowania kierowano pisma do Policji w celu ustalenia miejsca pobytu. W badanym okresie Burmistrz przestał do Policji pisma dotyczące doprowadzenia do kwalifikacji wojskowej w 2015 r. 1 zbiorcze pismo dotyczące 43 osób, w 2016 r. 5 pism dotyczących 46 osób. W celu ustalenia adresu Burmistrz skierował do policji w 2015 r. 1 zbiorcze pismo dotyczące 3 osób. Do Sądu Rejonowego w Białogardzie Burmistrz skierował w 2015 r. 3 pisma dotyczące 3 osób i w 2016 r. 1 zbiorcze pismo dotyczące 6 osób. Informacje dotyczące pobytu w areszcie potwierdzano przesyłając pisma do Sądu Rejonowego w Białogardzie. Informacje o wymeldowaniu sprawdzano w Wydziale Spraw Obywatelskich.

Burmistrz z urzędu kierował pisma w opisanych wyżej sprawach.

(dowód: akta kontroli str. 240-251,297)

W latach 2015 i 2016 Burmistrz nie wszczynał postępowań w sprawie wymeldowania obywatela polskiego, który opuścił miejsce pobytu stałego lub czasowego i nie dopełnił obowiązku wymeldowania się, o którym mowa w art. 35

ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności¹¹ wobec osób, które nie stawiały się do kwalifikacji wojskowej.

(dowód: akta kontroli str. 297)

Pracownik WBZK Urzędu odpowiedzialny za sprawy dotyczące kwalifikacji wojskowej wyjaśniła, że cyt. „Zgodnie z art. 61 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego¹² „Organ administracji publicznej może ze względu na szczególnie ważny interes strony wszcząć z urzędu postępowanie także w sprawie, w której przepis prawa wymaga wniosku strony. Organ obowiązany jest uzyskać na to zgodę strony w toku postępowania, a w razie nieuzyskania zgody - postępowanie umorzyć. Organ posiada możliwość wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie wymeldowania obywatela polskiego, który nie stawiał się do kwalifikacji wojskowej, jednakże nie istniała konieczność zastosowania tej procedury. Z uwagi na to, że w latach 2015 i 2016 z terenu miasta Białogard wymeldowało się na stałe 13 osób (2015 r. – 5, 2016 r. – 8), podlegających obowiązkowi stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej, dopełniając tym samym obowiązku wymeldowania się, organ nie skorzystał ze swoich uprawnień.

(dowód: akta kontroli str. 297-298)

Na podstawie próby 75 osób objętych badaniem szczegółowym stwierdzono, że w 24 przypadkach (32%) podjęte przez organ działania były skuteczne i osoby zobowiązane stawiały się do kwalifikacji.

(dowód: akta kontroli str. 240-251,297)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Ustalone
nieprawidłowości

1. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia o rejestracji, rejestr osób (odrębnie mężczyzn i kobiet) sporządza się według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia i zawiera m.in. dane osób objętych rejestrem dotyczące daty ujęcia w rejestrze i daty zgłoszenia się do rejestracji.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że rejestry osób urodzonych w latach 1992 – 1997 były sporządzane przez WSO wg wymaganego rozporządzeniem wzoru, lecz nie zawierały wszystkich danych osób podlegających rejestracji, wymaganych rozporządzeniem MSWiA w sprawie rejestracji (zał. nr 1) – brak było wpisów o dacie ujęcia w rejestrze i dacie zgłoszenia się do rejestracji.

(dowód: akta kontroli str. 57-68,131-157,293-294)

Burmistrz wyjaśnił, że „(...) Rejestry osób urodzonych w latach 1992 – 1995 nie były aktualizowane na bieżąco i nie zawierały wszystkich danych osób podlegających rejestracji ze względu na fakt, że dane te przez niedopatrzenie były zawierane tylko w listach stawiennictwa. Rejestry osób objętych rejestracją do dnia zakończenia kontroli zostaną uzupełnione o brakujące dane na podstawie list stawiennictwa. Natomiast rejestry osób urodzonych w latach 1996 i 1997 objętych rejestracją były aktualizowane na bieżąco. Po sporządzeniu tych rejestrów nie stwierdzono jednak konieczności dokonywania korekty zawartych w nich danych osobowych, w związku z tym nie dokonywano w nich skreśleń lub poprawek.”

(dowód: akta kontroli str. 329,331)

2. Sporządzenie rejestru osób na potrzeby ewidencji wojskowej jest czynnością należącą do kompetencji Burmistrza, w związku z tym rejestr powinien być opatrzony pieczęcią organu i podpisem z datą.

¹¹ Dz.U. z 2016 r. poz. 722, ze zm.

¹² Dz. U. z 2016 r. poz. 23, ze zm.

Stwierdzono, że rejestry sporządzone w latach 2012 – 2016 nie zostały opatrzone pieczęcią organu gminy tj. Burmistrza tylko Urzędu Miasta (dot. wszystkich rejestrów), ponadto nie zostały opatrzone datą podpisania przez burmistrza (dot. rejestrów sporządzonych w latach 2012 – 2014).

(dowód: akta kontroli str. 293-294,329,331)

Burmistrz wyjaśnił, że: cyt. „(...) Rejestry roczników 1996 i 1997 zostały sporządzone i podpisane zgodnie ze wzorem rejestru stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie rejestracji (...). Według tego wzoru w rejestrze nie przewidziano miejsca na pieczęć nagłówkową, a jedynie pieczęć, datę i podpis organu pod wzorem rejestru. Gdyby było to wymagane, wzór rejestru zawierałby o tym informację: linie kropek i pod nią napis pieczęć organu. W związku z tym umieszczenie pieczęci nagłówkowej Urzędu Miasta Białogard nie stanowi o naruszeniu przepisów. Rejestrów sporządzonych w latach 2012 – 2014 omyłkowo nie opatrzone datą podpisania, jednak zostały one sporządzone i niezwłocznie przesłane wojskowemu komendantowi uzupełnień zgodnie z § 3 ust. 3 powyższego rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 331)

3. Listy stawiennictwa na potrzeby ewidencji wojskowej sporządzone w latach objętych kontrolą nie zostały opatrzone pieczęcią organu gminy tj. Burmistrza tylko Urzędu Miasta, i nie zostały opatrzone datą podpisania przez Burmistrza. Sporządzenie listy stawiennictwa jest czynnością należącą do kompetencji Burmistrza, w związku z tym powinna być opatrzona pieczęcią organu i podpisem z datą.

(dowód: akta kontroli str. 252-282)

Inspektor WBZK UM w Białogardzie wyjaśniła, że: „listy stawiennictwa nie zostały opatrzone pieczęcią nagłówkową organu, ponieważ załącznik nr 3 do rozporządzenia w sprawie kwalifikacji nie przewiduje miejsca na jej zamieszczenie, natomiast daty podpisania przez Burmistrza uzupełniono w trakcie kontroli.”

(dowód: akta kontroli str. 295)

4. Nie realizowano obowiązku wynikającego z przepisu §10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji, tj. nie przekazywano przewodniczącemu PKL oraz Komendantowi WKU poczynionych (przez upoważnionego przez Burmistrza pracownika) ustaleń w sprawie przyczyn niestawienia się osób objętych kwalifikacją oraz miejsca ich pobytu.

(dowód: akta kontroli str. 296)

Burmistrz wyjaśnił, że cyt. „(...) wyniki ustaleń przyczyn niestawienia się osób i miejsc ich pobytu przekazano przewodniczącemu powiatowej komisji lekarskiej za pośrednictwem Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Starostwa w formie sprawozdania z wyników pracy komisji lekarskiej na terenie miasta Białogard za rok 2014, 2015 i 2016 według wzoru dostarczonego przez Wydział. Ustalenia te przekazywano również przewodniczącemu powiatowej komisji lekarskiej oraz upoważnionemu przedstawicielowi Wojskowego Komendanta Uzupełnień w formie ustnej w czasie trwania kwalifikacji wojskowej, gdyż rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 29 listopada 2009 r. w sprawie kwalifikacji wojskowej nie określa formy ich przekazania. Wyniki ustaleń przyczyn niestawienia się osób i miejsc ich pobytu zostaną dodatkowo przesłane w formie pisemnej Wojskowemu Komendantowi Uzupełnień.”

(dowód: akta kontroli str. 331-332)

NIK zwraca uwagę, że wszystkie osoby podlegające kwalifikacji wojskowej w latach 2015 – 2016 były wzywane do stawiennictwa na godzinę 8:00, przy ośmiogodzinnym czasie pracy komisji kwalifikacyjnej. Powodowało to stawianie się wszystkich wezwanych o tej samej porze, natomiast § 8 ust. 5 rozporządzenia o kwalifikacji stanowi, że aby uniknąć stawiania się wszystkich wezwanych na jedną godzinę wezwania powinny być rozłożone w czasie.

(dowód: akta kontroli str. 231,232,290,296)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

2. Finansowanie zadań związanych z rejestracją i kwalifikacją wojskową

Gmina Miejska Białogard, wg wyjaśnienia Skarbnika Miasta nie otrzymała wyodrębnionych środków od Wojewody na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy. Miasto otrzymało dotacje na prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego (działanie 16.1.2.1W), w roku 2015 w kwocie ogólnej 307 063,00 zł w tym na prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem jednostek samorządu terytorialnego, które zgodnie z pismem Wojewody z dnia 24 października 2014 r. dotyczyły zadań pozostałych z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami w tym m.in. wpisów do CEIDG, wydawanie licencji i koncesji w kwocie 42.800 zł i w roku 2016 w kwocie ogólnej 347.565,77 zł w tym na wsparcie instytucjonalne jednostek samorządu terytorialnego (działanie 16.1.4.2W) 38.800 zł. Powyższe dotacje sklasyfikowane były w całości w dziale 750 rozdział 75011. Wydatki związane z przeprowadzaniem kwalifikacji zostały poniesione i zaewidencjonowane w dziale 750 rozdział 75023 jako wydatki Urzędu Miasta oraz część w dziale 750 rozdział 75011 § 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników zatrudnionych na stanowiskach wykonujących zakres czynności związanych z zadaniami z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami. Łączna kwota wydatków na wynagrodzenia osobowe w dziale 750 rozdział 75011 była tożsama z kwotą dotacji otrzymanej na zadania pozostałe z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami. Wydatki osobowe związane z przeprowadzeniem kwalifikacji wyniosły w 2015 r. 3.592,17 zł i w 2016 r. 3.864,16 zł. Wydatki te obejmowały wynagrodzenie pracownika (jeden etat)¹³ wraz z pochodnymi.

(dowód: akta kontroli str. 302,304,305-317)

Miasto nie występowało do Wojewody o przyznanie dotacji na realizację zadań związanych z kwalifikacją wojskową. Skarbnik Miasta wyjaśniła, m.in., że w obecnym stanie prawnym nie ma podstaw do ubiegania się o dotację celową na przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej. Najpierw ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych, uchylony został przepis art. 32a ust. 1 pkt 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP nakazujący staroście przekazywanie wójtom/burmistrzom dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na potrzeby przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej na zadania określone w art. 32 ust. 9 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP. Następnie rozporządzeniem MSWiA oraz MON w dniu 5 stycznia 2012 r., uchylony przepis § 13 pkt 4 lit. f rozporządzenia MSWiA oraz MON z dnia 23 listopada 2009 r. o kwalifikacji wojskowej, który zobowiązywał starostę do przedstawiania wojewodzie sposobu przekazywania wójtom/ burmistrzom dotacji celowych, o których mowa w art. 32a ust. 1 pkt 4”... ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 302,303-304)

¹³ Stanowisko podinspektora ds. bezpieczeństwa i obrony cywilnej w WBZK UM.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji na wnioski osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2015 i 2016, Burmistrz Białogardu nie wydawał decyzji o konieczności sprawowania przez osobę podlegającą obowiązkowi odbycia zasadniczej służby wojskowej bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, o której mowa w art. 39a ust. 1 ustawy. Nie wydawał też decyzji o uznaniu żołnierza w czynnej służbie wojskowej albo osoby, której doręczono kartę powołania do tej służby, za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny albo żołnierza samotnego (art. 127 ust. 1 i 2 ustawy).

(dowód: akta kontroli str. 318-321)

Do Burmistrza wpłynęły wnioski (po 3 w roku 2015 i 2016) o ustalenie i wypłatę należnego świadczenia rekompensującego w związku z odbytymi ćwiczeniami wojskowymi. Wnioski złożono z zachowaniem trzymiesięcznego terminu, o którym mowa w art. 119a ust. 5 ustawy. Dołączono do nich zaświadczenia o odbyciu ćwiczeń w jednostce wojskowej wraz z potwierdzeniem otrzymanego uposażenia oraz zaświadczenie o kwocie dziennego utraconego wynagrodzenia pracownika w związku z odbytymi ćwiczeniami wojskowymi. Burmistrz wydał decyzje na podstawie art. 119a ustawy oraz § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom rezerwy oraz osobom przeniesionym do rezerwy niebędącym żołnierzami rezerwy¹⁴, orzekając o wypłacie prawidłowo obliczonego świadczenia. Zostały one wypłacone przed upływem siedmiodniowego terminu określonego w § 13 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 299-301)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁵, wnosi o:

1. Bezwzględne przestrzeganie przepisów rozporządzenia o rejestracji w tym dotyczących aktualizowania danych osób nim objętych dotyczących daty ujęcia w rejestrze i daty zgłoszenia się do rejestracji.
2. Bezwzględne przestrzeganie przepisów rozporządzenia w sprawie kwalifikacji i przekazywanie przewodniczącemu powiatowej komisji lekarskiej oraz komendantowi WKU w Kołobrzegu poczynionych ustaleń w sprawie przyczyn niestawienia się osób objętych kwalifikacją oraz miejsca ich pobytu.

¹⁴ Dz.U. poz. 1520.

¹⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 524, dalej: „ustawa o NIK”.

3. Podejmowanie wszystkich przewidzianych prawem działań wobec osób, które nie stawily się do kwalifikacji wojskowej i nie uzyskały zezwolenia wojskowego komendanta uzupełnień na wyjazd i pobyt za granicą, w tym dotyczących nakładania w uzasadnionych przypadkach grzywien w celu przymuszenia oraz w stosunku do osób uchylających od obowiązku stawienia się do kwalifikacji wojskowej, (wobec których zarządzono, co najmniej dwukrotne przymusowe doprowadzenia) zawiadomień o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego.
4. Prawidłowe, zgodne ze wzorem, sporządzanie rejestrów osób objętych rejestracją na potrzeby kwalifikacji wojskowej i list stawiennictwa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin , dnia 19 kwietnia 2017 r.

Kontroler
Jarosław Tarasewicz
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
podpis